

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 21Csp/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724200206
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Mochnacká
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724200206.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudkyňou JUDr. Alexandrou Mochnackou, v právnej veci žalobcu: UBC 2020, k. s., so sídlom 821 08 Bratislava, Zelinárska 6, správca konkurznej podstaty spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50052560, zastúpený: VIVID LEGAL, s. r. o., so sídlom Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36807915, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., D. E. XXX/XX, o zaplatenie istiny 1.860,07 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.563,66 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne
- zo sumy 18,95 eur od 21.2.2021 do 25.2.2021,
- zo sumy 13,88 eur od 21.9.2021 do zaplatenia,
- zo sumy 1.563,66 eur od 1.10.2022 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 18 % s tým, že súd rozhodne o výške náhrady trov konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 16.01.2024 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny 1.860,07 eur, istiny nezaplateného poistného 339,20 eur, zmluvných úrokov vo výške 1.024,72 eur, zmluvnej pokuty vo výške 1.549,78 eur s príslušenstvom, náklady za vystavenie dvoch upomienok vo výške 6,- eur a žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Svoj nárok žalobca odôvodnil tým, že na základe zmluvy poskytol veriteľ Silverside, a. s. v konkurze žalovanej úver, ktorý mala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 54,43 eur. Veriteľ súčasne uzavrel so žalovanou Zmluvu o zabezpečení poistenia splácať úver, na základe ktorej mala žalovaná splácať mesačné náklady spojené s poistením vo výške 6,40 eur spolu s pravidelnou splátkou úveru. Žalovaná sa so splácaním úveru ako aj mesačných nákladov spojených s poistením dostala do omeškania. Veriteľ vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných súm upomienkami zo dňa 27.08.2021 a 27.09.2021. Za každú zaslanú upomienku si v súlade so Sadzobníkom poplatkov pre fyzické osoby účinného od 01.12.2020 uplatnil náhradu vo výške 3,- eur. Dňa 29.09.2022 bolo v Obchodnom vestníku SR zverejnené uznesenie o vyhlásení konkurzu na spoločnosť Silverside, a. s., čím došlo v súlade s § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. dňom vyhlásenia konkurzu k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov tejto spoločnosti - úpadcu. K zosplateniu úveru žalovanej tak došlo ex lege dňa 30.09.2022. K skúmaniu bonity žalobca uviedol, že vychádzal z údajov uvedených žalovanou. Žalovaná preukázala

príjem 793,- eur pracovnou zmluvou a výplatnými páskami, výdavky žalovanej boli určené vo výške životného minima fyzickej osoby v roku 2020 t. j. vo výške 214,83 eur, medzi výdavky boli zahrnuté splátky dvoch ďalších úverov vo výške 72,- eur a 21,- eur, voľné zdroje boli vo výške 253,90 eur. Veriteľovi bol predložený aj výpis z účtu žalovanej za mesiac november 2020. Žalovaná v čestnom vyhlásení uviedla, že nie je na jej majetok vyhlásený konkurz, nie je v omeškaní s plnením záväzkov iným veriteľom, nie voči nemu vedený súdny spor, iné administratívne konanie. Žalobca uviedol, že veriteľ vykonal aj vlastné šetrenie spôsobilosti žalovaného splácať úver prostredníctvom registrov CRIF – bank, CRIF – nebank, Register úverov, s. r. o., správy registra exekúcií, správy z registra insolvenčii.

3. Žalovanej bola žaloba doručená dňa 13.02.2024, k žalobe sa nevyjadrila a nenavrholo vykonanie žiadnych dôkazov.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie. Žalobca a žalovaná sa pojednávania nezúčastnili. Súd v súlade s § 180 CSP pojednávanie konal v neprítomnosti žalobcu a žalovanej. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu, poukázal na žalobu a písomné vyjadrenie, v ktorom odpovedal na otázku súdu a predložil dôkazy ohľadom skúmania bonity žalovanej. V tomto prípade je zmluvná pokuta dohodnutá vo výške 10 %, čo je v súlade s Nariadením vlády. Žalovaná doposiaľ zaplatila sumu 436,34 eur, čo je suma spolu s poistením. Žalobu považuje v celom rozsahu za dôvodnú, preto žiada žalobe v celom rozsahu vyhovieť a uplatňuje si náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Z obsahu žaloby, vyjadrenia právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní a z pripojených listinných dôkazov, najmä: platobná disciplína k Zmluve o spotrebiteľskom úvere, Zmluva o zabezpečení poistenia, aktuálny predpis splátok úveru, Sadzobník poplatkov pre fyzické osoby – spotrebiteľov, Upomienka č. 1 z 27.08.2021, doručienka, Upomienka č. 1 z 27.09.2021, zásielka, Zmluva o spotrebiteľskom úvere, rozhodnutie OS BA I o ustanovení správcu sp. zn. 31K/25/2022, Rozhodnutie o vyhlásení konkurzu sp. zn. 31K/25/2022, kópia OP, Výpis z centrálného registra exekúcií, Správa z Registra insolvenčii, výpis z registra CRIF – bank, výpis z registra CRIF – nebank., Správa z Registra úverov, Výpis z účtu žalovanej, výplatné pásky žalovanej, Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru, súd zistil nasledovný skutkový stav:

6. Dňa 18.12.2020 uzavreli veriteľ Silverside, a. s. (ďalej len „veriteľ“) so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 107393706 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur. Žalovaná mala splácať úver v mesačných splátkach vo výške 54,43 eur splatných vždy k 20. dňu v mesiaci, pri celkovom počte splátok 60 s tým, že prvá splátka bola splatná 20.02.2021 a termín konečnej splatnosti úveru bol dňa 20.01.2026. Dohodnutá bola úroková sadzba 21,29 % ročne. Celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť, bola vo výške 3.265,80 eur. Dňa 18.12.2020 veriteľ so žalovanou súčasne uzavreli Zmluvu o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver, na základe ktorej bola žalovaná povinná platiť mesačné náklady spojené s poistením vo výške 6,40 eur, a to spolu s pravidelnou splátkou úveru. Z predloženého prehľadu splácania úveru vyplýva, že žalovaná platila splátky úveru a náklady spojené s poistením takto: dňa 25.02.2021 sumu 60,83 eur, dňa 26.03.2021 sumu 60,83 eur, dňa 28.04.2021 sumu 63,83 eur, dňa 01.06.2021 sumu 63,83 eur, dňa 10.08.2021 sumu 126,19 eur, dňa 10.09.2021 sumu 60,83 eur. Celkovo žalovaná uhradila sumu 436,34 eur. Dňa 29.09.2022 bolo v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 zverejnené Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.09.2022, sp. zn. 31K/25/2022, ktorým Okresný súd Bratislava I vo výroku I. rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze. Dňa 04.05.2023 bolo v Obchodnom vestníku SR č. 85/2023 zverejnené Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24.04.2023, sp. zn. 31K/25/2022, ktorým Okresný súd Bratislava I ustanovil do funkcie správcu spoločnosť UBC 2020, k. s., so sídlom kancelárie: Zelinárska 6, 821 08 Bratislava.

7. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

8. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej

platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

9. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.06.2024 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

11. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

12. Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 1 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

13. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

15. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

16. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa

alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

17. Podľa § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nesplatené pohľadávky a záväzky úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak; to platí rovnako pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti podľa osobitného predpisu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.

18. Podľa § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

19. Je nepochybné, že obchodná spoločnosť Silverside, a. s. pri uzatváraní Zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľka, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka). Zmluvu preto súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, keďže spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 OZ). Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne formou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľov, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Európska únia venuje ochrane spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Vychádzajúc z európskej legislatívy aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník, možno tiež považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora je ochrana zavedená smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok.

20. Súd preskúmal Zmluvu v časti dohodnutého úroku z úveru a na základe vykonaného prieskumu dospel k záveru, že úver dojednaný medzi Silverside, a. s. a žalovanou je potrebné posúdiť ako úver bezúročný, a to z dôvodu neplatnosti zmluvy v časti dohody o úrokoch. V Zmluve bol dojednaný úrok z úveru vo výške 21,29 % ročne. Podľa stavu priemernej úrokovej miery úverov zostaveného Národnou bankou Slovenska, bol pri nových obchodoch poskytovania spotrebiteľských úveroch s fixáciou od 1 do 5 rokov za IV. štvrtrok 2020 priemerný úrok vo výške 3,15 % ročne. Dohodnutá úroková sadzba niekoľkonásobne prekračuje úrokovú sadzbu, za ktorú poskytovali banky spotrebiteľom úvery v rozhodnom období. Vzhľadom na výrazný nepomer medzi dojednanou výškou úroku v Zmluve a úrokovej miery pri obdobných úveroch v rozhodnom období bankami má súd za to, že dohoda o úroku v Zmluve je v rozpore s dobrými mravmi, a teda je Zmluva v tejto časti v zmysle § 39, 41 OZ neplatná. Z neplatnej dohody nemôže vzniknúť právo na plnenie, preto súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku zamietol. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Za

dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

21. Súd mal za to, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru je v danom prípade daná aj v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže úver poskytnutý žalovanej je spotrebiteľským úverom, súd ex offo musí skúmať splnenie povinností, ktoré ukladá veriteľovi poskytujúcemu úver § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Príjem žalovanej mal veriteľ preukázaný tromi výplatnými páskami. Pokiaľ ide o výdavky, žalobca uviedol, že veriteľ vychádzal z údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru. V tejto žiadosti je uvedené, že žalovaná žila vo vlastnom byte, jej minimálne výdavky boli 214,83 eur a dopytované výdavky neboli žiadne. Minimálne výdavky pritom veriteľ určil vo výške životného minima určeného pre fyzickú osobu vo výške 214,83 eur opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 174/2020 Z. z. K zisťovaniu výdavkov žalobca nepredložil žiaden doklad, a preto nie je zrejmé, z čoho mali tieto minimálne výdavky žalovanej pozostávať a ani, či ich výška zodpovedala skutočnosti. Takisto nie je zrejmé, čo zahŕňa kategória - dopytované výdavky. Súd má za to, že určenie výdavkov len podľa výšky životného minima je nepostačujúce. Žalobca nepreukázal, že pri poskytnutí úveru boli zohľadnené konkrétne výdavky na bývanie stravu, cestovné, chod domácnosti, vychádzal len zo sumy štátom stanovenej výšky životného minima pre fyzickú osobu. Z predložených listinných dôkazov takéto zisťovanie nevyplýva.

22. V zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru a príjem spotrebiteľa, prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Ust. § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. umožňuje veriteľovi overiť si tvrdenia spotrebiteľa a využiť pritom informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

23. Nesplnenie povinností veriteľa upravených v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., je v zmysle § 11 ods. 2 cit. zákona sankcionované tým, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade, ak dôjde k hrubému porušeniu týchto povinností, tak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 sa pritom považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy, alebo registra na účely posudzovania schopností spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

24. V zmysle § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. S povinnosťou tvrdenia úzko súvisí dôkazná povinnosť, ktorá zaťažuje každú zo strán sporu ohľadom skutkových tvrdení, ktoré v spore urobila. Dôkazné bremeno teda vždy zaťažuje stranu ohľadom jej tvrdení a neunesenie dôkazného bremena má za následok procesný neúspech strany v konaní.

25. Keďže v prejednávanej veci ide o spotrebiteľský spor, súd ex offo skúma splnenie povinností v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a je povinnosťou žalobcu ako veriteľa preukázať splnenie uloženej povinnosti. Ako súd konštatoval vyššie, žalobca nepreukázal, že pri poskytnutí úveru boli zohľadnené konkrétne výdavky žalovanej na bývanie stravu, cestovné, chod domácnosti, vychádzal len zo sumy štátom stanovenej výšky životného minima pre fyzickú osobu. Z predložených listinných dôkazov takéto zisťovanie nevyplýva. Za týchto okolností veriteľ zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ale naopak, tieto svoje povinnosti hrubo porušil, a preto sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Úver je preto bezúročný a bez poplatkov. K obdobný záveru dospel aj Krajský súd v Prešove v uznesení č. k. 3CoCsp/5/2023 zo dňa 01.06.2023: „Odvolací súd sa taktiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, ani pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovanej pred uzavretím zmluvy o úvere. Tvrdenie žalobcu o mesačných výdavkoch žalovanej vo výške 400 eur neboli ničím podložené. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov tak, aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu nezískal hodnoverné informácie o výdavkoch žalovanej na

živobytie, ubytovanie, stravu, náklady na energie a pod. Pokiaľ teda veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“ Rovnaký záver je konštatovaný aj v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/36/2022 zo dňa 24.04.2023, sp. zn. 1CoCsp/12/2023 zo dňa 13.06.2023, sp. zn. 2CoCsp/1/2023 zo dňa 21.06.2023, sp. zn. 6CoCsp/5/2023 zo dňa 15.06.2023. Súd vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žalobu v časti nároku na zaplatenie poplatkov za zaslanie upomienok v celkovej výške 6,- eur zamietol.

26. Žalobca si ďalej podanou žalobou uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 330,93 eura titulom zmluvnej pokuty. Z článku IX. body 2 a 4 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti alebo do omeškania s úhradou zosplatených záväzkov, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Súd po vykonanom dokazovaní vyhodnotil, že dojednanie v Zmluve týkajúce sa zmluvnej pokuty predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže žalovaná nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť. Žalovaná ako spotrebiteľ si zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluve o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa zmluvných pokút považuje súd za nekalú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly nekalých podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Taktiež nemožno predpokladať, že by spotrebiteľ s takouto zmluvnou podmienkou súhlasil, ak bola individuálne dojednaná. Taktiež súd dodáva, že ak by táto neprijateľná zmluvná podmienka neexistovala, žalobca by mal nárok len na zákonný úrok z omeškania, čím sa spotrebiteľ dostáva do výrazne nevýhodnejšieho postavenia, keď zákonný úrok z omeškania sa dlhodobo pohybuje v rozsahu 5 % ročne pričom zmluvná pokuta bola dojednaná až vo výške 10 % ročne. Z uvedených dôvodov súd žalobu v časti uplatňovanej zmluvnej pokuty zamietol.

27. Žalobca si uplatnil aj nárok na istinu vo výške 339,20 eur titulom nezaplatených nákladov spojených s poistením spolu s úrokom z omeškania zo súm omeškaných mesačných nákladov spojených s poistením. Žalobca súdu predložil Zmluvu o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver č. 107 393 706. Podľa bodu 2. zmluvy mal veriteľ zabezpečiť pre žalovaného poistenie schopnosti splácať úver s mesačnými nákladmi vo výške 0,32 % z istiny úveru t. j. vo výške 6,40 eur. Podľa bodu 6. zmluvy sa poistenie riadi Poistnou zmluvou č. RZ201802, ktorú uzavreli Poštová poisťovňa, a. s. a veriteľ ako aj Všeobecnými poistnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať úver veriteľa. Všeobecné poistné podmienky boli v zmysle uvedeného bodu zmluvy odovzdané žalovanej v tlačenej verzii. Súčasne bola podľa tohto bodu žalovaná poučená, že tlačaná verzia Poistnej zmluvy je zverejnené na webovej stránke veriteľa. Žalobca súdu nepredložil ani Poistnú zmluvu ani Všeobecné poistné podmienky. Súd tak nemal možnosť uvedené dokumenty podrobiť ex offo kontrole dodržania ustanovení Občianskeho zákonníka prípadne ďalších predpisov o na ochranu spotrebiteľa. Súd preto nemá preukázané, prečo v dôsledku neplatenia poistného nedošlo k zániku poistenia tak, ako to upravuje § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd nemá tiež preukázané, prečo žalobca uplatňuje nárok na náklady spojené s poistením za celé dojednané obdobie trvania poistenia bez zohľadnenia ustanovenia § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. V prípade nesplnenia dôkaznej povinnosti musí súd rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva. Tým, že žalobca predložil len Zmluvu o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver bez súčasného predloženia Poistnej zmluvy a Všeobecných obchodných podmienok nedošlo k splneniu dôkaznej povinnosti, a tým k uneseniu dôkazného bremena, že dojednané poistenie je v súlade s ustanoveniami právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské zmluvy, ako aj v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka upravujúci zánik poistenia. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena, súd žalobu v časti nároku na

zaplatenie mesačných nákladov spojených s poistením vo výške 339,20 eur a úrokov z omeškania zo súm mesačných nákladov spojených s poistením zamietol.

28. Nebolo sporné, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 2.000,- eur, a že zo strany žalovanej boli vykonané úhrady v celkovej výške 436,34 eur, teda neuhradená istina úveru predstavuje sumu 1.563,66 eur. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru ako aj zamietnutie nároku na mesačné náklady spojené s poistením všetky platby uhradené žalovanou je potrebné považovať za úhrady istiny úveru. Nakoľko vyhlásením konkurzu na majetok veriteľa došlo k zosplatneniu úveru, súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie celej neuhradenej istiny úveru 1.563,66 eur.

29. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Výška úroku z omeškania je podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Keďže žalovaná neuhradila všetky splátky istiny úveru v dohodnutej lehote splatnosti, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, preto žalobca má nárok na úrok z omeškania. Žalovaná uhradila celkom 436,34 eur. Súd vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru ako zamietnutie nároku na mesačné náklady spojené s poistením započítal sumu 436,34 eur na istinu. Tým bolo uhradených vychádzajúc zo splátkového kalendára (článok XIV. Zmluvy) celkom 19 splátok istiny úveru a čiastočne aj 20. splátka vo výške 12,59 eur, čím z tejto splátky ostala neuhradená istina 13,88 eur. Žalovaná bola v omeškaní s platením prvej splátky istiny, ktorá bola splatná dňa 20.02.2021 a ktorú žalovaná uhradila dňa 25.02.2021. Ďalej došlo k omeškaniu pri platení 20. splátky istiny (26,47 eur), keď žalovaná uhradila včas len časť tejto splátky vo výške 12,59 eur a ostávajúca časť splátky 13,88 eur uhradená nebola. Súd preto priznal úrok z omeškania pri týchto dvoch splátkach. K 30.09.2022 sa stala splatnou celá časť neuhradenej istiny 1.563,66 eur, preto súd priznal úrok z omeškania z tejto sumy od nasledujúceho dňa 01.10.2022 do zaplatenia.

30. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 2 CSP tak, že priznal náhradu trov konania žalovanej v rozsahu 40 %. Žalobca si žalobou uplatnil nárok v celkovej výške 3.560,92 eur (istina úveru 1.860,07 eur, istina nákladov na poistenie 339,20 eur, zmluvné úroky 1.024,72 eur a zmluvná pokuta vo výške 330,93 eur, 6,- eur poplatky za upomienky). Súd žalobcovi priznal len nesplatenú istinu úveru vo výške vo výške 1.563,66 eur, čo predstavuje 44 % z pôvodne celkovo uplatneného nároku. Úspech žalobcu je teda 44 % a neúspech 56 %. Žalovanej súd preto priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 18 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).